

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. № 159. Дієрн Сіті, Н. Дж., середа, 11 липня, 1928. VOL. XXXVI. No. 159. Jersey City, N. J., Wednesday, July 11, 1928. THREE CENTS.

СТРАЙК У НЬО БЕДФОРДІ ТРЕВАЄ ДАЛІ

ЗАХОДИ ЗАРЯДУ ЗЛОМАТИ СТРАЙК НЕ ВДАЛИСЯ.

НЬО БЕДФОРД, Месечузетс, 9. липня. — Заряд 27 місцевих базованих фабрик пробував зломати страйк 28,000 робітників цих фабрик, що почав тепер тринадцятий тиждень свого існування. Вони проголосили заклики до робітників-вертати до роботи з пінившим димом. На той день коло воріт фабрик стояло як сторожі 400 людей міської поліції та 90 людей національної гвардії, але робітників завалою всього два-три дні, так, що пересічно на кожне підприємство не перу навіть один робітник.

Робітники в фабриках добувають у цьому пробі страйку. Робітники доказали, що вони на німке зниження своєї зарплати не згодні. Фабрикантські заповідання, що робітників вертуться до роботи, як тільки фабриканти дадуть їм нагоду, не здійснилися.

Післяк отворення фабрик не прийшло до німких ексцесів. Все відбувалося спокійно.

Між робітниками ходять чутки, що фабриканти подаються, та що деякі з них готові вступити робітникам та відкапати свою зарплату про зниження робітничої зарплати.

Серед робітників далі нема єдності проводу. Боротися проти себе дали вони ткацькими робітниками Америки та так звані комітети ткацьких фабрик, котрі представляють більше радикальних робітників.

ПОШЕСТЬ ІНФЛЮЕНЦІ В МЕСЕЧУЗЕТСІ.

ЗНОВА ДВОЄ ЛЮДИН ВМЕРЛО ВІД НЕДУГІ.

ЛІ, Месечузетс, 9. липня. — Епідемія завазаного горла, яку називають інфлюенцією, а на котрому занедало в місті до 600 осіб, забрала щіль далі жертв. Місто ЛІ має всього 4,000 душ населення.

У місті відчувається нестача шпиталів. Васти перемі-нувалися будинки на приміщення для хорих.

Урядові лікарі приписують пошесть загрозливого молочно-го. Місто Бостон вислало сюди своїх ветеринарів, щоб помогти міському уряду виконувати нагляд над худобою, від якої, як лікарі гадають, поширяється недуга.

БОГАТО ЛЮДИН ВМЕРЛО ВІД СПЕКИ.

ЛІКАР ПРО ТЕ, ЩО РОБИТИ В СПЕКУ.

НЬО ЙОРК, 9. липня. — Страшна спека навісила щіль одну частину Злучених Держав. Як звичайно, найбільше да-лася вона в знаки мешканцям великих міст, як Ньо Йорк, Філадельфія, Огайо. У Ньо Йорку термометр дійшов до 92 степенів Фаренгайта, в Огайо до 94, а в Джеймстауні, в тім самім степі, до 97; тут один чоловік поповнив зі спеки самобійство.

У Ньо Йорку було через спеку 31 випадків занепадання, з котрих 6 закінчили смертю. У Шинга загинули шість від спеки з людей. У степі Пенсильворії вмерло від спеки шестеро. В місті Еммерсбей, в степі Ньо Джерсі, де термометр дійшов до 96 степенів, утону в потімі Іван Новак, що зі спеки шукав у потімі прохолоди.

Новийоркський лікар Філарм видав такі поради про захвалення в час спеки:

«О скільки це можливе, уникати безпосередніх лучів сонця. Се головне правило для старших віком та дітей.
«Уникати й себе в свої ділі, як наприклад, «Коли займається спортом, не напружувати занадто.
«Беріть кожного дня кілька укріплюючих холодних купелів, не пережидайте. Покрива ділом повинна бути легка, себ-то складається з молочних продуктів, зелені городини, овочів і фруктів.
«Хоча сонце добре для немовлят, але їх не треба виставляти на безпосереднє діяння лучів».

Накопичивши комішенер здоров'я, звернув увагу на дуже хибну думку багатьох людей, що, мовляв, вони не можуть ді-стати свіжого повітря, коли вони будуть лежати на березі моря без руху; комішенер каже, що таке діяння на великій спеці теж напружує серце та може викликати удар.

І МИ ПРАЦЮЄМО...

УКРАЇНСЬКА ДІТЯЧА ЖЕРТВОЮ ГОРОЖАНСЬКОГО СВЯТА.

КРОМПТОН, Род Айленд, 8. липня. — Дня 7. липня в поладне помер у шпиталі Св. Йосифа в Провіденсі, в степі Род Айленд, Іван Андрух, член Молодежного Департаменту У. Н. Союзу.

Прийчиною смерті було затроєння крові, якого він па-бавився через святаження американського горожанського свята Четвертого Липня. — Купив він собі штиучих огні. Дня 30. червня, запалив він собі один з них срінником; порох вистріляв передчасно, заким він мав час відкрити ракету на бік; порох покочився хлопцеві руку. Почалося затроєння крові, якого лікарі мимі зусиль задержати не potrafили.

Іван Андрух має при смерті сестричків вік 13. До Моло-дежного Департаменту записано його в 1923. році.

ОБІКРАЛИ ЛІКАР «БРЕМЕН»

КАРК СІТІ, Кейбк, Канада, 9. липня. — Новелістична ді-ло здолаї відстаєся на Бел Айланд, де вкарм інструменти а лікаря «Бремен», котрим Німці Гіфелера та Кель і Абріш Філіморіс переділяти кілька тижнів тому Атлантійський океан.

НІМЕЦЬКІ ЛІТЕТИ ПОБИЛИ СВІТОВИЙ РЕКОРД ДОВЖИ-ННІ ЛІТУ.

ДЕСАБ, Німеччина, 7. лип-ня. — Німецькі авіатори Ріс-гіч та Цімерман зачали лет. о год. 9.30 вчора і перебули в повітрі без перерви 65 годин. Недівні підліти, що пересте-ли з Глазго до Бразилії, були в повітрі 58 годин і 34 мінути. Новий рекорд внісють тепер 65 годин 26 мінути. Як аероплан збудований пісам системи Кю-кеса, себто він одного типу з тим, на якому німецькі та айриські літун пересталиї фокан цей місяцю. Через 36 годин погода сприяла лету; описи прийшла велика бури, але летуни не припинили лету. Взагалі здавалося вони, обста-нови підчас лету були добрі.

ХОРВАТИ ХОЧУТЬ ВІДЛІ-ТИСЯ ВІД СЕРБІЙ.

ЗАГРЕБ, Хорватія, 8. лип-ня. — Стефан Радіч, лідер хор-ватської селянської партії, по-вернувшись до Загребу в супро-воді своєї жінки, лікарі та най-більших своїх привіталь.

Тут його вітали з великим ентузіазмом. 10,000 людей на вулицях столиці Хорватії зу-стрічали свого лідера.

По всіх ознаках Хорватія все більше відділяється від Сербії. Хорвати домагаються розважання Скупщини (сой-му) та нових виборів, які ма-ють дати Хорватам більшість. Вчора в Загребі відбулося ве-лике зібрання учених, адвока-тів та педагогів, на якому рі-шено приврати політичні та културні зв'язки зі Сербією.

«Ми не можемо залишатися на круж проку війнишнік» — говоривши в резолюції. «Ми повинні вертнутися на свою історичну землю та добувати її свою власну слов'янську ци-вільність».

ІТАЛІЯНИЗАЦІЯ ТИРОЛУ.

Дня 5. м. відбувся в М. Босері, в проависині Тиролю (корміши, Австрія), конгрес-гравійського виголоса. Щіль німецької країни діл Італією. На конгресі виступили провід-ні фашисти Італії, виступили а промовою, в якій висказув-ся свою радість, що з 800 італій-ських кале країни остало німе-цьких всього 20. «Ми муси-мо перестати тут італіаніза-цію шкіль у 100 відсоток!» — закликав він, — а відлір 600 студ-ентів. Німці будє справако-завили нашим італійським учи-тельством. Ми докажемо, що привітати Боуці не смі існу-вати як німецька країна!».

Німецька преса, подаючи по поаю до відомої своїй су-спільності, твердить, що іта-лійський фашизм перейшов у національну питання меж твердого і здорового на-лізму.

МЕМОРІАЛЬНИЙ МУЗЕЙ В БУДИНКУ НА МОГІЛІ Т. ШВЕНЧЕНКА.

Київський філія інституту Т. Шевченка доручено встанов-ити в будинку ма. Могилі Т. Шевченка меморіальний му-зей-кімнату, де будуть зібрані матеріали, що ілюструють життя окремих моментів в житті Т. Шевченка, історію моголи й вшавування його пам'яті за переролюційних і переро-люційних часів. Київська філія інституту Т. Шевченка запро-сила відомого архітектора професора В. Г. Кричевського скласти проект художнього оформлення цього музею.

ГНІЛЬ І РОЗКЛАД.

Центральний комітет росі-ської комуністичної партії ви-дав 3-го червня алярмуючу ві-дому до всіх членів партії, де зєрстає увагу на тижний стан, що заплянував у цілому дєр-жано-адміністративному апар-аті Радянської Союзу. У від-казі-сказано м. й. В партії та професійних союзах доводит-ся робітничий класі стрічати грішній промисл бюрократи-чно вирожденні, рознуданість, шинство та зобов'язує байдуже-дія потрібні широкі мас. Як у партії, так і в державній ад-міністрації помітна пуста чин-ливість одних, неучаста та зарозумілість супроти зєреш-ників, натомість підліаюсті, приналежності, зліозапасти. В зв'язку з цим виторився такий стан річей, що кожна творча думка, кожні критичні ува-ги зголом присуджена на смерті, як ересь або ухил.

Щоб виверити з ускладне-ного положення, Центр. Комі-тет Партії наказує чинкорис-ся зватися до перевелення спра-вньої демократизації партії та професійних союзів, до забез-печення свободи при виборі секретарів та організаційних заріядів, до скріплення контр-лі (!?) мас, а в першу чергу до боротьби з бюрократизмом — коренем усіх згаданих ста-нів.

Очевидно, що цей крок Ц. К. має й свою небезпечну сто-рону, бо саме на заостеніло-сті та заторності будь-якої кри-тики спирається сила партії. Демократизація та партійний лібералізм, не говорячи вже про гумористичну «контролю мас», можуть і мусять захитати на основі теперішнього ла-ду в Радянській Союзі, — до чого хіба не допустити Мос-кву. Тут весь ел розпорядок са-ла ухвалити напроміж жестом, з якого люди чи посми-лилися цю витівку висно-ви. Небезпечно!

ПРОЦЕС ГАБСБУРГІВ.

На сідні 13-го жовтня і. р. назначено рішення апеляцій-ного розправи архієпископів Фрі-дріх, Альбрехт й Йосифа Габсбургів, проти польського державного скаргу, який за-ли на власність добра теши-ської комори, які належали до Габсбургів. Державний скарг заступитиме делегат генераль-ної прокуратури в Катоніх-др. Саганек і радник делегату-др. Горнієвський. Справу Габсбургів обертують мар-шалок шлезького союму ад-вольти разом з чотирма льв-івськими адвокатами: Алдерган-дом, Греком, Мілошуром і Перарком. Польський уряд стоїть на становищі, що добра теши-ської комори були доб-рами австрійської корони, а не австрійською власністю Габсбургів.

В ПРИСТУПІ БОЖЕВІЛЛЯ.

З Берестя Литовської по-волонія, що в поближко-вої селі Суховоди трапився тригінний випадок. Один з мі-сцевих хлопців, діставши на-паду божєвілля, вкинув в кер-ниці свою 7-літню сестру й дитячий дитинця брата, після чо-го сам туди скочив. Про ста-нційний випадок доповідав в селі щойно по кількох дні-х з оповідан дітей, які були його сідками.

КІЛЬКО Є КАЛІЖ.

Обраховано, що в Польщі в тепер 75,000 каліж. З того: 16, 440 каліж, 33,866 глухонімих і 24,995 без рук або без ніг.

КАЖУТЬ УКРАЇНСЬКИМ ГРО-МАДАМ УДЕРЖУВАТИ ПОЛЬСЬКИХ АГРО-НОМІВ.

Ворогам українського наро-ду дуже не на руку те, що на-ші селяне організуються. Най-більше лякають їх наші кооп-еративи, відоміша діяль-ність Філія та Кружків «Сль-ського Господари» й те, що деякі повіти удержують сво-їх агрономів-інструкторів, які вчать селян новітні способи господарки. Щоби цю роботу розбити, почала вала на силу організації по наших се-лах польські «Звізники Запо-дові Рольніку» та нападати нашим селянам польських агрономів. Так, наприклад, ян-дівська повітова рада при-няла агронома та встерина-рі наші села мусить їх оплачу-вати. Громаду Монастирсь-примусили встановити до бю-джету 1200 зол. на удержанні агронома й встерина-рі.

Що встерина-рі агроном і наші гроші будуть служили польським каліоністам і лю-дом — про це мабуть не треба згадувати. Треба надіятися, що влада накинє свій повітам польських агрономів, а особ-ливо там, де ще нема наших агрономів.

КООПЕРАТИВНИЙ МУЗЕЙ.

Центральний Кооператив-ний Музей, що стартів собі за-дання зібрати матеріал до історії кооперативного руху на Україні й провадити про-паганду кооператив, поділя-ється на три частини: Цен-тральну Наукову Кооператив-ну Бібліотеку, Архів кооператив-них матеріалів та Всеукраїн-ський Кооперативний Виставку, що наочно показує історичний розвиток і сучасний стан ко-жної галузі кооператив. Вис-тавка аспінувала на устатку-вання Музею 3,000 карб. і ух-валяла зобов'язати всі кооп-еративні організації надіслати до Музею все, що будь-яко-друкувало кооперативного ро-зряду. При бібліотеці Музею засновано книжковий фонд для обміну з іншими кооп-еративними бібліотеками. Музей закликає всі кооп-еративні організації надіслати своєї матеріали на адресу Му-зею.

ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗИ У ЛЬВІ-ВСЬКІЙ ТЮРМІ.

З нагоди першого травня зливісим поація встановіла до сілчоті тюрми поверт для десетки осіб. Їм закінчується, що перекухували комуністич-ну літературу. З арештованих підчас травнотвої демонстрації сидить 10 осіб, між ними ре-дактор «Світла» Хаба. Заки-дується й протидержавні о-кони в часті в'язі й розкиду-вання дєточок.

Вже третій місяць сидить в сілчоті др. Гангя, лікар з Львова. З Тешина привезено перед трома тижнями Омеляна Волниці, якого зловлено на польсько-чеських кордоні.

Бє арештовани знаходяться в невідомому положенні й мають листи в прохання за-нятися їх дозого.

СЕНЗАЦІЙНЕ САМОУ-ВІДСТОВ В ВАРШАВІ.

Дня 6-го м. м. вчором у ка-варні «Гастрономія» вложив на себе руку 27-літній Броні-слав, Катковський, якого по-кинутий жінка-вишристка, кот-ріся перетягла вала на їда-дні, і самовільно покинув чо-ловіка.

ВИБУХ ПЕКОЛЮНОТ МАШИНИ В МОСКОВСЬКІЙ ЧЕКА

МАЛИ ЗРУЙНУВАТИ АДМІНІСТРАЦІЮ ТЮРМІ.

БЕРЛІН, 6. липня. — Люди, що приїхали в Москву до Бералія розказують про вибух, який стався в п'ятницю, 6. липня, в московському головному ГПУ (Чека).

Подробний вибуху та наслідків сторони публіка не знає, бо більшовицьким газетам заборонено друкувати що-небудь про туди подію. Зараз же піся вибуху віддали пісяка ГПУ оточили весь район, а робітників, яких пригнали, зачи-ли носити дерево, очевидно для укріплення стелі.

Советська влада змінила цензуру і шикі повідомлення про вибух не могли просочити за кордон. Думають, що ви-бухом зруйновано ту частину будинку Чека, в якому міститься адміністраційна підділа та тюрма.

ВІКРИТО ЗВ'ЯЗКИ З ФРАНЦУЗЬКИХ СУДАХ.

АМЕРИКАНЦІ ЗА ГРОШІ ЛЕГКО ДІСТАВАЛИ РОЗВОДИ.

ПАРІЖ, 9. липня. — Викрили, що у французькому су-ді допускалися зловживання, наслідком чого Американці ду-же легко добували собі розводи. На приказ міністра юстиції сьогодні вночі арештовано предсідателя суду, як адвокатів судового пристава та двоє клєрків.

Всіх арештованих відіади від суду та обвинувачено за порушення своїх обов'язків. Всі вони будуть позбавлені прав, а деякі може й попадуть в тюрма.

Справа сама по собі не дуже важка, як би то не торкало-ся Американців і передусім багатих.

Обвинувачені заперечують, що брали хабарі, лише «де-галли» народили. З допиту виявилось, що Американці не скупилися, щоб позбутися «залив подарука». Подробний цієї афери вияснюється, і певно в найближчому будучому Аме-риканцям стане тяжче добитися розводу у Франції.

НО ВІРЮТЬ, ЩО ЛЕВЕНШТАЙН ЗАГІНУВ.

РИБАЛКІ-КАЖУТЬ, ЩО БАЧИЛИ ПАРАШУТУ.

ЛОНДОН, 9. липня. — Із Лінкерки повідомляють, що ніби то рибалки, які нахолодили на канал, бачили, як хтось падає парашутою з неба, а одночасно переліт аероплан до Англії.

Запідняті допідняті рибалки не могли підтвердити, що бачили особу, яка спустилася, підтверджуючи тим, що коло парашути була лодка, яка мала підвісати невідомого.

Жінка Левенштайна просила призначити шурину та кня-зя Роджера перевірити маюток, щоби знати стан бізнесових операцій пропавшого мільйонера.

Експерти мають же раз докладно оглянути аероплан та остаточно висняти, чи можливо було Левенштайнові випа-сти з воздушного корабля.

ЗАПІСНИКА КАТАСТРОФА В ІНДІ.

18 ЛЮДЕЙ ЗАБИТО, 8 ТЯЖКО ПОРАНЕНО.

КАЛЬКУТА, Індія, 9. липня. — 18 людей погиблих підчас катастрофи з потягом, що случився в суботу вчором в Гор-ва-Бенгалі, 8 людей ранено тяжко, а 22, легко.

Паротат зійшов з тору, два вагони розбилися на-трісоч-ки, а два других шокан розбиті. На місці катастрофи ви-їшов спеціальний потяг з медикантами.

ЯПОЇНЦІ РОЗПОВІДУЮТЬ СВОЮ ГЕГЕМОНІЮ.

МОСКВА БІТЬСЯ ВТРАТИТИ НАЙМЕНШИЙ ВІДЛІВ.

МОСКВА, 9. липня. — Положення в Манчжурії з кожним днем усладнюється й тут галимо обмірковуємо чимір Япо-ній застигати гегемонію на шийнй край.

Тамєшняя смерть Чан-То-Ліна, манчжурського дик-татора, якого син Чан-То-Ліна є лядькою в японських руках, потягне за собою напади «бандитів» Семінова на більшови-ків, як й тепер знаходяться в Токіо.

Кажуть, що коли Американці зі Стівеном перенали у-правління Східно-Китайської залізничі в лютому 1919 року під протекторатом японської поліції, Семінов приму-сний адміністрацію фактично-нічого не робити без його санкції. Тепер, як ніколи більше, турбуються більшовицькі долею залізничі і взагалі Манчжурії, «а яку вони мають стілько-го прав, як й Японії. Можливо, що Японії остаточно займуть за-лізничі, хоч більшовицькі заперечують, що се дає більше зиску, колиби залізничі знаходилися не під японською кон-тролем».

НАПАД НА СОВЕТСЬКИЙ ПОТІГ НЕДАЛЕКО ХАРЬКІВ.

4 ПАСАЖИРІВ ЗАБИТО, 40 ЗАБРАНО В ГОРІ. ХАРЬКІВ, 9. липня. — На станції Потгаришча dokonano на-пад на советський особовий потяг, 4 особи забито, а 40 лю-дей, в тому числі 25 жінок, напасники забрали зі собою в го-рі. Більшість пасажирів Москва.

Советська влада заявляє, що напад є ділом рук «білих», і що цей випадок загрозить відношенням між СССР та Японією, яка ніби перекухує «білих» на території Манчжурії.

МІНХЕН—МІЛАНО ЗА 4 ГОДИНИ.

МІНХЕН, Німеччина, 9. липня. — Німецька повітова воз-душная компанія Люфтвагга відіаля вчери нову ліній між Мінхеном у Баварії та Міланом в Італії просто, через Альпи. Мають-перевозити не тільки почту, а й різні товари. Перелет триває 4 години; залишено треба на не 14 го-дин.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1895
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 85 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 10, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		PERIODICALS:	
Three cents a copy.		Подільний часопис три центи.	
One year	\$ 7.00	На рік	\$ 7.00
Six months	3.75	На пів року	3.75
Three months	2.00	На три місяці	2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В-дзеркал Cart і Заграниць:	
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	5.50	На пів року	5.50
Three months	3.25	На три місяці	3.25

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.

Телефон "Свобода": 498 Montgomery, Te. У Н. Соколя: 1838 Montgomery.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕРОЗУМ І НЕДБАЛЬСТВО КИНІТЬСЯ ЗЛОБОЮ

Головна канцелярія Українського Народного Союзу дістала сими днями від одного з відділових секретарів незвичайно характеристичний лист. Секретар доносить про вичащення одного з членів відділу допомоги, яка йому належала по смерті його сина, а рішучею додає, що член духа собі крикне на Українській Народній Союз та його українців, що ся допомога не висиха, що українці не перетягували його сина до старших членів.

Факти ці події такі: Оди батько вписав в 1924 році свого сина в Молодечий Департамент Українського Народного Союзу. Син мав тоді несповна 15 літ. У 1928 році син помер. Батько, згідно зі статутом організації, дістав допомогу в сумі 400 доларів.

Та ні батько крикне собі на Союз, себто на других членів, які своєю організацією дали йому небувалу нагоду дістати допомогу в сумі 400 доларів за місячну виплату в сумі 25 центів. За три роки в 10 місяців членства свого сина батько заплатив Союзові 46 квотирів, себто несповна 14 доларів. За се батько дістав від Союзу допомогу в сумі 400 доларів. І за се батько каменем кидав на сей Союз.

Батько кидав на Союз каменем за те, що, мовляв, українці Союзу не перетягували його сина до старших членів. Батько знає, що який син був дозрілим членом Союзу, а він міг ним стати, покинувши недавно 18 літ життя, тоді батько при його смерті був би дістав 400 доларів по смертності. Тому батько, який за 46 квотирів дістав 1600 квотирів, нарікає на Союз та його українців. Він нарікає за те, що вони не перетягнули його сина між старших членів.

Як слушно звертає увагу в своїм листі секретар відділу Союзу, ці українці Союзу, на котрих нарікає батько, від років наклали на батька, що мають діти в Молодечий Департамент Союзу, щоб переписували діти між дозрілими членами по уплаті їх 18. року життя. Ці українці писали листи до батька, писали листи до синів і дочок. Ці українці містилися в газеті заклики за закликами. Богато багави послушало. Але шай батько, за котрого тут іде мова, не послушав. Він ні вухом не віз на всі заклики українців. Але коли син помер, не переписав, і батько дістав 1,600 квотирів за своїх 46 квотирів, батько скопив каменів і шпунтурив уми у свого добродія, в Українській Народній Союз, та в його робітників, котрих він не хотів слушати.

Так мусить поступати нерозумні батьки. Замість признавати до своєї помилки, нерозуму, чи недбаляства, вони звальють вину на других, які їх закликали не бути недбалими, чи нерозумними.

В. Кедорський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

«На засіданні ухвалено не релативу взаємних відносин між військовим і горожанським відомствами окремої місії при штабі округу. Зорганізувати слідку комісію для розслідування подій, які зайшли, а її склад такий, як і цюжого заповіді, привести місто до мирного стану в зміст усунення надзвичайних військових (часті, застави і нше). Війська спроводити до Києва, в зв'язку з подіями, треба негайно вивести в залежності від перебігу військових дій залишки. А юнкери в разі, як висловлюють вони багачі, вислідити деякі частини на фронт. Не робити загального розбродження частей військ. Усі офіцери і їх добровільні відділи негайно реформувати. Доручити комісії «для вивчення військових розпоряджень» бити військові частини з огляду на те, що на Подолі приготується погром. Треба скасувати каравани з юнкерів у першу чергу в загальним порядком проведення міста до мирного стану. Кірієнка не арештовувати. Признавати необхідність реорганізацію штабу округу й переіменувати його офіційні склади в зміст «департаменту», а зайнятих осіб постанову комісарів відносно західного фронту в порозумінню з окремою комісією при штабі округу. Повноту владу в справі охорони міста віддається Українській Центральній Раді, що веде акцію купівлі з міським самоврядуванням та радами садоватських і робочих депутатів. Вибрати тимчасову комісію при штабі округу в складі: від Центральної Укр. Ради Г. Лисенко, від Генерального Військового Комітету Курявий, від Всеукр. Ради військових депутатів Лоренчук, від міської Думи Скловський, від російської ради садоватських депутатів Н. Григорів, від російської ради робітничих депутатів Української, від виконавчого Комітету відносно західного фронту Ружевича. Поручити Лисенкові установити зв'язок між українськими частини і частини, що прибули з фронту. Уважати необхідним перевести штаб в інше місце. Погрозити поведінкою Н. Григоріва про те, що війська, закликані штабом, відмовлялися його послугу й в лоні міст самовільно збиралися і виходили в невідомі напрямку.

«ЄДИНА І НЕДИЛИМА», АЛЕ НЕ «РОСІЯ», А «СССР»

У Москві на судовому процесі інженерів за саботаж у вузьких майнах прокурор Крієнка проти одного з обвинувачених виставив факт зношення його генералом Красновим. Обвинувачений спокійно відповів, що він писав генералові Краснову листи тому, що він є російським патріотом, а тому хоче бачити Росію великою та неподібною. При тім він, запитуючи Крієнку, зауважив, що і сам прокурор також стоїть на становищі «Великої, єдиної і недилимой Росії».

На це Крієнка відповів, що так, він стоїть за це, але, мовляв, «Це за нашу Росію, а за нашу ССР», за нашу ССР». Отже замість нарікання на великий бруд старі тюрми народів «Росія» тепер має красуватися новий напис: «Союз Советських Соціалістичних Республик». Що це за «Союз Республик», добре відомо. Знаємо, які вони «соціалістичні» та як вони «самостійні» — управляють своїми справами, при допомозі адміністрації, призначеної до Москви.

Все так приємно підкреслює, що сам Крієнка, якому в знайомо зазначив більше-аніж диктатури відомити се можна, прилюдно констатував, що більшовицька партія бореться за «єдину і недилимую». Для нього, очевидно, важке, яку висівку висівають на цій старій, реставраційній більшовицькій партії народів. Та для України се не так важке.

За всієї діяльності Крієнки, а разом з тим і всіх більшовицьких констатувати, що дійсно вони йдуть до вжитку реставрації «царської насліддя» в межах старої Росії. Коли частину земель «царського насліддя» більшовицькі владні сили втрачають, то вони готуються, щоб згодом так отинути при вернуванні ці землі «под зискою і крепку руку» московського централізму. Звичайно, цього вони прагнуть не в інтересах народів, чи ідеї зоходили сусідів, або не в інтересах тих народів, які збуду-

вали свої власні «буржуазні» держави, а виключно в інтересах московського імперіалізму.

Той самий Крієнка дав блискучий доказ продовження політики гнітлого царату, коли був головнокомандуючим російськими арміями. Тоді російське в кризо буюшого царського генерала верховного головнокомандуючого, сам пішов проти того, що лише воно проповідувало, пішов проти «нагального миру без анексії і контрибуцій». Він в інтересах російського імперіалізму задував відновити безодністі фронту Великої Вієни, яку так старанно розкутали самі більшовицькі, щоб прийти до владі. Тоді Крієнка видав великі накази, які оголошували «священну війну» середнім державам. Але російські салдати відповіли йому, що коли тепер починається «священна війна», то хай же воюють самі священники.

Коли не пощастило відновити фронту проти середніх держав, більшовицькі підписали берестейський мир з Німечкою, як кажуть, не читавши його. Розважались собі руки в боротьбі проти середніх держав, вони негайно почали наступ на Україну та на землі інших народів, що задували будувати свої власні держави. Почався страшний кривавий похід московських червоних орд. Огнем і мечем реставровано централістичну владу Москви на українських землях. Декларуючи «самоопреділення» владу до «отделення» більшовицьким вогнем випалили кровю залишки всіх наймислових ознак самостійності неможливих народів. Страшна кривава боротьба точилася найдовше на землях українських. Лише в наслідок страшних жертв і упертості боротьби та зрозуміння більшовицьким того, що отвертим насильством і мордом не вбеш національного духа України, не припини активності її національних мас, вони оголосили «самостійність України» з неодо-

КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ ЛІТВИ.

(Література. — Мистецтво. — Наука.)

Польські поети Мікшевич, Крассинський, Словачинський та інші твердили, що «Польща, Литва й Русь» (себто Україна) — то один організм, який доводиться розділяти, та що треба стремити до його духовного з'єднання. Тимчасом близько викликали, що Україна стане в власних силах, а Литва виробиться з впертого втервагізму.

Треба поставитися в положення литовського народу вчинити в його психологію, щоб зрозуміти його загальні. Нарід цей позбавлений бірідної мови. А тепер, за такий короткий час державної незалежності, доробок цього однокласового селянського народу є вже ілюмінативний. Творить література, що висловлюється щораз більше з нахвалюваних пит. Перші письменники пишуть іще в чужих мовах. Батрушайтіс по російськи, Мілош по французьки, а пізніші молоді експериментісти творять собі вже власну, літературну та й так загачують рідну мову. Креве-

НАБІЛЬША І НАЙСАМІШНО.

Найбільшою і найсамітною країною на світі є Сибір, якої територія вносить майже 4 мільйони квадратних миль із населенням усього 6 мільйонів людей. На Сибірі є сотки тисяч акрів землі, де не стриється живої діху. Величезні ріки годі висікувати, бо всі впадають до Ледяного моря і долішки їх часті значаючо зачерствіли. Всесікти цей край, такий простора західна частина Канади, під поступовим кувальним мігом виглядає пустельною. Коли відносини там колись покращалися, то Сибір мав би для колоністів гарну будучину.

ЗДОРОВА КРАІНА.

750 столітніх людей у Болгарії. Спеціальна медична комісія має ствердити, скільки в цій Болгарії є людей понад століт. У самій Софії є чотириох таких мужиків і чотирі жінки. Вони втілюють повним здоров'ям. Жили вони майже виключно молочними стравами, а не пили алкоголічних напівків. У невеличкій місцевості Носельці серед 800 мешканців стверджено 20 більше як столітніх. По дотеперішнім дослідкам є понад 750 осіб, які переступили 100 літ життя.

ПРИПОВІДКИ.

Одна мати красне подіє по дещері дітей, ніж дещері дітей по одну матір. Шахотного мушину веде рука жінки.

Ніщо не висихає так швидко, як слюна.

Три ріки минають дуже скоро: жіноча краса, веселка і відлук у шкелі.

Жінка швидко ходить, усе в підтертих черевиках.

Найкращий приятель стають часто найгіршими ворогами. Один старий приятель ліпший ніж два нових.

Не говори всього, що ти знаєш, але вір у все, що говориш.

Місток, котрий веде від радості до смутку, дуже короткий.

російського правительства зісталося поза межами автономії України й, вислухавши відомості про трудящий народ, висловлено в численних постановках селянських, національних і загально-територіальних губерніальних і повітових з'їздів, різних політичних і громадських організацій відитих частин України та заважаючи, що підля України, як наслідок імперіалістичної політики російської буржуазії щодо України загострює національну боротьбу, порушує єдність революційних сил демократії України й тим самим веде крах до повного беззаста та зросту контр-революції — поставила поширити в лонній мірі владу Генер. Секретаріату на відтату територію України, де найбільше населення є в Україні, а саме: Херсонщину, Катеринославщину, Харківщину, материкову Таврію, Холмщину, частину Курщини й Волинщини.

Відозва У. Ц. Ради до населення.

Згідно з цим ухвалою Ц. Ради і палатної видала до населення міста Києва й Київської військової округи відозву, яку телеграфічно розіслав комісари дев'ятих українських губерній для оповіщення населення. Текст відозви такий: «Горюхачі! Українська Центральна Рада повідомляє отим усім населення: 31 жовтня цього року, наблизької подій, які зайшли в Київ, прийшли до порозуміння між представниками Укр. Центр. Ради, рад садоватських і робі-

тничих депутатів, Українського Генерального Військового Комітету, помічника комісари відносно західного фронту та різних політичних партій і організацій. Це порозуміння повинно було положити край розв'язковій анархії в місті й обзвечити порядок і спокій для нормального бігу життя. Одночасно зовсім несподівано уночі з 31 жовтня на і палатної головний начальник Київської округи з усім штабом, без попередження й повідомлення підданих властей, а в тім числі і помічника комісари відносно західного фронту, покинув повірени йому інституції та частини в країне скрутне становище.

З огляду на це, Українська Центральна Рада, приступивши до організації найвищої крайової влади на Україні в повнім обсязі, признала необхідним негайно повновласти Генер. Секретаріат шістьма генеральними комісари та в першу чергу генеральним комісаром для військової справ, якого й поручено визначити відповідну особу на посаду головного начальника Київської військової округи, повідомити про це всі власті України, негайно приступити до приведення правдивого забезпечення армії на фронті й в тилу військ необхідним. Всім гоужанським і військовим властям усім урядовим особам і інституціям приписується докладно й негайно виконувати всі розпорядження, необхідні для головного начальника Київської військової округи, під-

полковника В. Павленка, що вже увійшов у свої обов'язки. «Українська Центральна Рада закликає все населення, горожанське й військове, до спокону та мирної праці. Ця Рада і виконавча влада Генер. Секретаріату пороблять усі заходи, щоб повернути спокій і порядок, не допускаючи жадних самочинних, анархічних виступів, що склалось до порушення порядку. Укр. Центральна Рада, орган революційної демократії України, та Генер. Секретаріат, що опирається у своїй діяльності на всіх організаціях і є однорідним революційно-демократичним правительством України, переконані в тому, що й по шастити спільними силами доштити поставленої собі мети. По спокую й праці горюхачі, селяне, робітники й салдати!»

Павле був!

ДИВНА ЖАЛОБА.

На півночі західної частини Колорадо живе ще небагато Індіан, які називаються себе Пейотами. Вони вже майже на вимерли. У Пейотів був дивний жалобний звичай. Коли вмер який Пейот, то його павили, а після його перемишування з сестрою жінницею. Коли Пейот зостався влово, то й обтинали волосся, а після йому обдільовали тою дивною мішанною. Мішанна ця мусила так дивно бити на голову, поки сама не втебталася. А що Пейотів з урвдження є в такий жалобі виглядали ще погіршеніше.

*) Не змішувати з Українським Н. Григорієм.

